

«Қазақстан темір жолы»  
ұлттық компаниясы»  
акционерлік қоғамы  
Басқарма Төрағасы  
бірінші орынбасарының  
2021 жылғы 8.09  
№ 653-43 бұйрығымен  
бекітілген

**«Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамында  
және оның еншілес ұйымдарында қозғалыс қауіпсіздігін басқару жүйесі  
жөніндегі басшылық**

### **1.0 редакциясы**

|                                                  |                                    |
|--------------------------------------------------|------------------------------------|
| Құжаттар тобы:                                   | басқару жүйесінің стандарты        |
| Әзірлеуші:                                       | Қозғалыс қауіпсіздігі департаменті |
| Құжатты талдау және<br>өзектендіру үшін жауапты: | Қозғалыс қауіпсіздігі департаменті |

| Мазмұны |                                                               |
|---------|---------------------------------------------------------------|
| 1       | Жалпы ережелер 3                                              |
| 2       | Ұғымдар мен қысқартулар 4                                     |
| 3       | Компанияның қозғалыс қауіпсіздігі саласындағы саясаты 8       |
| 4       | Қозғалыс қауіпсіздігін дамыту стратегиясы 8                   |
| 5       | Ұйымдастырушылық рөлдер, жауапкершілік және өкілеттіктер 9    |
| 6       | Жоспарлау 10                                                  |
| 7       | Қозғалыс қауіпсіздігі саласындағы мақсаттарды қалыптастыру 11 |
| 8       | Ресурстар 13                                                  |
| 9       | Уәждеме 13                                                    |
| 10      | Құзыреттілік, оқыту және хабардарлық 13                       |
| 11      | Коммуникация 14                                               |
| 12      | Құжатталған ақпарат 14                                        |
| 13      | Қызмет 15                                                     |
| 13.1    | Құқықтық және нормативтік талаптар 15                         |
| 13.2    | Төтенше жағдайға дайын болу және жауап қату 16                |
| 14      | Орындауды бағалау 17                                          |
| 14.1    | Мониторинг, талдау және бағалау 17                            |
| 14.2    | Сәйкестікті бағалау 18                                        |
| 15      | Аудиттер, ревизиялар және тексерулер 18                       |
| 16      | Үнемі жақсарту 19                                             |
| 17      | Сәйкессіздіктер және түзету әрекеттері 19                     |
| 18      | Нәтижелілікті талдау 20                                       |

|                                                                                                                                                        |                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамында және оның еншілес ұйымдарында қозғалыс қауіпсіздігін басқару жүйесі жөніндегі басшылық |                  |
| 1.0. редакциясы                                                                                                                                        | 21 беттің 3 беті |

## 1. Жалпы ережелер

1. «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамында және оның еншілес ұйымдарында қозғалыс қауіпсіздігін басқару жүйесі жөніндегі басшылық (бұдан әрі – Басшылық) Компанияның және ЕҰ-ның қозғалыс қауіпсіздігін басқару жүйесінің сипаттамасын қамтиды және оны жоспарлауға, іске асыруға, мониторингілеуге және тұрақты жақсартуға қойылатын талаптарды айқындайды.

2. Нұсқаулық қозғалыс қауіпсіздігі саласындағы Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінің, ISO9001:2015 «Сапа менеджменті жүйесі» халықаралық стандартының, Компанияның нормативтік-техникалық құжаттамасының және жергілікті актілерінің талаптарына сәйкес әзірленді.

3. Қозғалыс қауіпсіздігін басқару жүйесінің (бұдан әрі-ҚҚБЖ) құрылымы Компанияның басқару жүйесінің құрылымына сәйкес келеді және жауапкершілік деңгейлерін ескеретін иерархиялық көп деңгейлі архитектураға ие:

1) Компаниялар тобын басқару деңгейі - қозғалыс қауіпсіздігінің (бұдан әрі-ҚҚ) нәтижелілігі үшін жауапкершілік;

2) желілік басқару деңгейі - Компаниялар тобының желілік деңгейдегі бөлімшелері қызметінің шектерінде ҚҚ нәтижелілігі мен жай-күйі үшін жауапкершілік;

3) өңірлік басқару деңгейі - өңірлік деңгейдегі бөлімшелер қызметінің шектерінде ҚҚ қамтамасыз ету бойынша жұмыстың нәтижелілігі үшін жауапкершілік;

4) тораптық басқару деңгейі - Компанияның және ЕҰ-ның тораптық деңгейдегі бөлімшелері қызметінің шектерінде ҚҚ қамтамасыз ету бойынша жұмыстың нәтижелілігі үшін жауапкершілік.

4. ҚҚ басқару жүйесі мыналарға бағытталған:

тасымалдау процесін жүзеге асыру процесінде ҚҚ қамтамасыз ету;

ҚҚ байланысты қағидаттарды, стандарттарды және жауапкершілікті айқындау;

Компанияның және ЕҰ-ның барлық қызметкерлерін ҚҚ мәдениетін құруға тарту;

негізгі элементтерді анықтай отырып, ҚҚ басқару жүйесін сипаттау;

барлық деңгейдегі басшылардың жауапкершілігін белгілеу;

ҚҚ нысаналы деңгейіне қол жеткізу және оны үнемі жақсарту жолымен оның қызметтерінің сапасын арттыру арқылы Компанияның бәсекеге қабілеттілігін арттыру;

Компанияның және оның ЕҰ-ның жүзеге асыратын қызметімен байланысты ҚҚ қамтамасыз ету.

5. Басшылық әрекеті Компанияға және ЕҰ-ға қолданылады.

|                                                                                                                                                        |                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамында және оның еншілес ұйымдарында қозғалыс қауіпсіздігін басқару жүйесі жөніндегі басшылық |                  |
| 1.0. редакциясы                                                                                                                                        | 21 беттің 4 беті |

6. Нұсқаулық Компанияның және ЕҰ қызметкерлерінің орындауы үшін міндетті болып табылады.

7. Басшылықтың электрондық көшірмелерін жіберген кезде өзгерістер енгізуден қорғалған форматты пайдалану міндетті (\* .tif, \*.pdf және т.б.).

## 2. Ұғымдар мен қысқартулар

8. Нұсқаулықта келесі негізгі ұғымдар мен қысқартулар қолданылады:
- |                                       |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|---------------------------------------|---|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| «ҚТЖ» ҰК» АҚ,<br>Компания<br>аудит    | - | «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                       | - | аудит критерийлеріне сәйкестік дәрежесін анықтау үшін аудиторлық қорытындыларды алудың және олардың объективті бағалануының жүйелі, тәуелсіз және құжатталған процесі                                                                                                                                                                                                                      |
| Қозғалыс қауіпсіздігі (ҚК)            | - | қауіпті фактордың іске асырылу ықтималдығы мен оның зардаптарының ауырлық дәрежесінің ұштасуын ескере отырып, адамның өміріне, денсаулығына, қоршаған ортаға зиян келтіруге, тасымалдау процесіне қатысушылардың және үшінші тұлғалардың мүлкіне залал келтіруге байланысты тасымалдау процесі операцияларын орындау кезінде жол берілмейтін тәуекелдің болмауы;                           |
| процестің иесі                        | - | өз өкілеттіктері шеңберінде процесті басқаруды жүзеге асыратын, өзінің иелігінде процесті орындау үшін барлық қажетті ресурстары (персонал, жабдық, құралдар, өндірістік орта, ақпарат, өкілеттіктер мен құзыреттер және т. б.) бар және процестің нәтижелілігі мен тиімділігіне жауап беретін Компания филиалының директорынан немесе еншілес ұйым басшысынан төмен емес деңгейдегі басшы |
| Компаниялар тобы,<br>Компания және ЕҰ | - | «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы және оның еншілес ұйымдары                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Жалғыз акционер                       | - | «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» акционерлік қоғамы                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| мүдделі тарап                         | - | заңнама нормаларына, жасасылған шарттарға (келісімшарттарға) байланысты «ҚТЖ» ҰК» АҚ қызметіне, оның өнімдеріне немесе қызметтеріне және осыған байланысты әрекеттеріне тікелей немесе жанама (арқылы) әсер ететін немесе әсер                                                                                                                                                             |

|                                                                                                                                                        |                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамында және оның еншілес ұйымдарында қозғалыс қауіпсіздігін басқару жүйесі жөніндегі басшылық |                  |
| 1.0. редакциясы                                                                                                                                        | 21 беттің 5 беті |

|                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|--------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| етуі мүмкін жеке тұлғалар, заңды тұлғалар, жеке немесе заңды тұлғалар топтары) |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| түзету әрекеттері                                                              | - сәйкессіздік себебін жоюға және оның қайталануын болдырмауға бағытталған іс-әрекет                                                                                                                                                                                            |
| түзету                                                                         | - анықталған сәйкессіздікті жою үшін қабылданған іс-әрекет                                                                                                                                                                                                                      |
| бақылау                                                                        | - қозғалыс қауіпсіздігінің нақты, шынайы жай-күйінің Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінің, Компанияның нормативтік-техникалық құжаттамасының, стандарттары мен жергілікті актілерінің талаптарына сәйкестігін анықтау үшін қажетті процесс                |
| қауіпсіздік мәдениеті                                                          | - қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз ететін барлық деңгейдегі қызметкерлердің біліктілік және психологиялық дайындығы, бұл барлық жұмыстарды орындау кезінде жеке жауапкершілікті сезінуге және өзін-өзі бақылауға алып келетін басым мақсат және ішкі қажеттілік болып табылады |
| мониторинг                                                                     | - тұтас жүйенің, процестің жай-күйін диагностикалық бақылау, талдамалық бағалау және болжау кешені                                                                                                                                                                              |
| қозғалыс қауіпсіздігінің бұзылуы (ҚҚБ)                                         | - тасымалдау процесін жүзеге асыру кезінде қозғалыс қауіпсіздігі бойынша белгіленген талаптардан ауытқу нәтижесінде болған, нормативтік құқықтық актілерге сәйкес сыныпталатын теміржол оқиғасы                                                                                 |
| сәйкессіздік                                                                   | - стандарттардың, сондай-ақ ішкі және сыртқы нормативтік құжаттаманың талаптарын орындамау                                                                                                                                                                                      |
| нормативтік-техникалық құжат (НТҚ)                                             | - техникалық және технологиялық нормаларды қамтитын нормативтік құжат                                                                                                                                                                                                           |
| құрылымдық бөлімшелер                                                          | - орталық аппараттың департаменттері, қызметтері, бөлімдері, филиалдары, тіркелген штаты, Компанияның өкілдіктері, соның ішінде Қазақстан Республикасынан тыс жерлердегі өкілдіктері                                                                                            |
| желілік бөлімшелері                                                            | деңгей - Компанияның жергілікті актісіне сәйкес Компания және ЕҰ басшылығының тікелей                                                                                                                                                                                           |

|                                                                                                                                                        |                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамында және оның еншілес ұйымдарында қозғалыс қауіпсіздігін басқару жүйесі жөніндегі басшылық |                  |
| 1.0. редакциясы                                                                                                                                        | 21 беттің 6 беті |

|                                              |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|----------------------------------------------|---|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| өңірлік деңгейдегі бөлімшелер                | - | бағынысындағы Компания және ЕҰ бөлімшелері желілік деңгей бөлімшесі туралы ережеге сәйкес қызметі желілік деңгей бөлімшесімен үйлестірілетін Компанияның және ЕҰ-ның бөлімшесі                                                                                                             |
| тораптық деңгей бөлімшесі                    | - | өңірлік деңгейдегі бөлімше туралы ережелерге сәйкес өңірлік және / немесе желілік деңгейдегі бөлімшенің жедел бағынысындағы Компания және ЕҰ бөлімшесі                                                                                                                                     |
| процесс                                      | - | жоспарланған нәтижелерді шығару үшін кірістерді пайдаланатын, өзара байланысты немесе өзара әрекеттесетін қызмет түрлерінің жиынтығы                                                                                                                                                       |
| ресурстар                                    | - | технологиялар, өндіріс құралдары, ақша, кадрлар және олардың құзыреттері, инфрақұрылым, жылжымалы құрам, нормативтік база, технологиялық құжаттама, уақыт және т.б. қозғалыс қауіпсіздігінің нысаналы көрсеткіштеріне қол жеткізуді және жақсартуды қамтамасыз ету үшін қажеттінің барлығы |
| Компания басшылығы                           | - | Басқарма Төрағасы, Басқарма Төрағасының бірінші орынбасары, Басқарма Төрағасының трансформациялау және цифрландыру жөніндегі бірінші орынбасары, Басқарма Төрағасының орынбасарлары, басқарушы директорлар, Бас инженер, қозғалыс қауіпсіздігі жөніндегі директор                          |
| Тәуекел                                      | - | іске асырылған жағдайда Компаниялар тобының ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді мақсаттарына жетуіне айтарлықтай теріс әсер етуі мүмкін болашақтағы ықтимал оқиға (немесе жағдайлардың жиынтығы),                                                                                            |
| қозғалыс қауіпсіздігі департаменті (ЦРБ)     | - | функциясына «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы мен оның еншілес ұйымдарында қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз ету саласында бірыңғай саясат жүргізу кіретін Компанияның қозғалыс қауіпсіздігі департаменті                                                       |
| қозғалыс қауіпсіздігін басқару жүйесі (ҚҚБЖ) | - | операцияларды жоспарлау, дайындау және орындау, мониторингтеу және бақылау, талдау процестерін қамтитын және тасымалдау                                                                                                                                                                    |

|                                                                                                                                                        |                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамында және оның еншілес ұйымдарында қозғалыс қауіпсіздігін басқару жүйесі жөніндегі басшылық |                  |
| 1.0. редакциясы                                                                                                                                        | 21 беттің 7 беті |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| процесінің қауіпсіздігі бойынша белгіленген талаптардың орындалуын қамтамасыз етуге және адамның өміріне немесе денсаулығына, қоршаған ортаға зиян келтіру, тасымалдау процесіне қатысушылардың және үшінші тұлғалардың мүлкіне залал келтіру тәуекелдерін төмендетуге бағытталған тасымалдау процесіне қатысушыны басқарудың өзара байланысты және өзара іс-қимыл жасайтын компоненттерінің жиынтығы |                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| мемлекеттік бақылау                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | - бақылау және қадағалау органының тексерілетін субъектілер қызметінің Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген талаптарға сәйкестігі тұрғысынан тексеру және байқау жөніндегі қызметі                                                                                                 |
| мердігер (лер),<br>мердігер ұйым                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | - шартқа/келісімшартқа/келісімге сәйкес жұмыстарды орындайтын, тауарларды жеткізетін немесе қызмет көрсететін ұйымдар                                                                                                                                                                            |
| ҚҚБ негізгі себептерін анықтау                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | - бұл қозғалыс қауіпсіздігінің бұзылуын тергеу жөніндегі комиссия фактілерді, куәліктерді жинайтын және тексеретін, қозғалыс қауіпсіздігінің бұзылуының негізгі себептерін анықтайтын, ұқсас жағдайлардың қайталануын болдырмау үшін қозғалыс қауіпсіздігін бұзу жағдайынан сабақ алатын процесс |
| қозғалыс қауіпсіздігінің көрсеткіштері                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | - Компанияның, оның құрылымдық бөлімшелерінің, ЕҰ-ның және олардың басшыларының қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз ету саласындағы қызметінің нәтижелілігін сипаттайтын көрсеткіштер                                                                                                              |
| қозғалыс қауіпсіздігі жөніндегі іс-шаралар                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | - қозғалыс қауіпсіздігі саласындағы қатерді азайтуға немесе болдырмауға, сондай-ақ қызметті жақсартуға бағытталған іс-қимылдар жиынтығы                                                                                                                                                          |
| еншілес ұйымдар (ЕҰ)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | - дауыс беретін акцияларының (қатысу үлестерінің) 100% Компанияға меншік құқығымен немесе сенімгерлік басқару құқығында тиесілі заңды тұлғалар                                                                                                                                                   |
| Жоғары басшылық                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | - «КТЖ» ҰК» АҚ Басқарма Төрағасы және Басқарма мүшелері                                                                                                                                                                                                                                          |
| ХС, халықаралық стандарт                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | - ISO, OHSAS және басқа да халықаралық стандарттар                                                                                                                                                                                                                                               |

|                                                                                                                                                        |                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамында және оның еншілес ұйымдарында қозғалыс қауіпсіздігін басқару жүйесі жөніндегі басшылық |                  |
| 1.0. редакциясы                                                                                                                                        | 21 беттің 8 беті |

НҚА  
ҚР

нормативтік құқықтық актілер  
Қазақстан Республикасы

### **3. Компанияның қозғалыс қауіпсіздігі саласындағы саясаты**

9. Компанияда, Компанияның саясаты - корпоративтік идеология және бизнес философиясы (бұдан әрі - Саясат) бекітілген.

10. Компанияның саясаты Компанияның сапалы, үздіксіз және қауіпсіз қызмет көрсетуіне негізделген.

11. ҚҚ қамтамасыз ету Компания қызметіндегі басымдық болып табылады және бұзушылықтар мен олардың салдарларының тәуекелдерін басқаруға, мүмкіндіктерді анықтауға бағытталған.

12. «ҚТЖ» ҰК» АҚ жасасылған шарттарға (келісімдерге) сәйкес өз қызметкерлерінен, контрагенттерден, клиенттерден және әріптестерден тасымалдау процесінің қауіпсіздігі саласындағы барлық стандарттар мен нормалардың сақтауын талап етеді.

13. Компания қозғалыс қауіпсіздігі мәдениетін қалыптастыру және дамыту үшін барлық қажетті шараларды қабылдайды.

14. Компания үнемі жетілдірілетін процестер, мақсаттар арқылы ҚҚ басқаруды барлық деңгейлерде біріктіретін жүйелі тәсілді қолданады, сондай-ақ ҚҚБЖ құрады және жақсартады, прогрессивті және қауіпсіз техникалық құралдарды, автоматтандырылған басқару жүйелерін, жабдықтар мен технологиялық процестерді, механикаландыру құралдарын енгізеді.

15. Компания тасымалдау процесінің қауіпсіздігін қамтамасыз ететін және/немесе жұмылдырылған персоналдың біліктілігі мен құзыретінің жоғары деңгейін қолдайды.

16. Компания ҚҚ деңгейін арттыру үшін отандық және шетелдік озық жұмыс тәжірибесін қолданады.

17. Компанияның саясаты Компания және ЕҰ қызметкерлерінің назарына жеткізіледі және оларға, оның ішінде қауіпсіздік мәдениетін дамыту және ҚҚБ-ға нөлдік төзімділік мәселелерін әлеуметтендіру үшін толыққанды ашық коммуникациялық алаң болып табылатын «Ең алдымен поездар қозғалысының қауіпсіздігі» интернет порталы арқылы түсіндіріледі.

### **4. Қозғалыс қауіпсіздігінің дамыту стратегиясы**

18. ҚҚ саласындағы стратегиялық бастама келесі негізгі мақсаттарға қол жеткізуге бағытталған: адамдардың өмірі мен денсаулығын, жүктердің, жылжымалы құрамның, инфрақұрылым объектілерінің сақталуын, қозғалыс қауіпсіздігінің белгіленген деңгейін қамтамасыз ету және көлік оқиғаларының салдарын барынша азайту.

19. ҚҚБЖ жақсарту үшін тәуекелдерді басқару жүйесін, техникалық-технологиялық базаны және тасымалдау процесінің сенімділігін дамыту,

|                                                                                                                                                        |                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамында және оның еншілес ұйымдарында қозғалыс қауіпсіздігін басқару жүйесі жөніндегі басшылық |                  |
| 1.0. редакциясы                                                                                                                                        | 21 беттің 9 беті |

қозғалыс қауіпсіздігінің оң мәдениетін қалыптастыру, сондай-ақ ҚҚБ тексеру рәсімдерін және апатты қалпына келтіру бөлімшелерінің қызметін жетілдіру бойынша жұмыс жүргізілуде.

## **5. Ұйымдастырушылық рөлдер, жауапкершілік және өкілеттіктер**

20. Компания және ЕҰ бойынша ҚҚ қамтамасыз ету жөніндегі міндеттер «ҚТЖ «ҰК» АҚ-тың компаниялар тобын басқару жөніндегі басшылыққа, Компанияның жекелеген жергілікті актісімен бекітілетін Компания басшылығының арасында міндеттер мен өкілеттіктер салаларын бөлу тәртібіне сәйкес айқындалады.

21. Қозғалыс қауіпсіздігі жөніндегі директор Компанияның ҚҚБЖ үшін жауапты болып табылады.

22. ҚҚБЖ-ны жалпы басқаруды Компанияда және ЕҰ-да Басқарма Төрағасының бірінші орынбасары жүзеге асырады.

23. ҚҚБЖ-ны Компанияда және ЕҰ-да жұмыс жағдайында ұстауды, Компанияның және ЕҰ-ның барлық құрылымдық бөлімшелерінің ҚҚБЖ саласындағы қызметін үйлестіруді ЦРБ жүзеге асырады.

24. ҚҚБЖ саласындағы басшылықты Компанияның және ЕҰ-ның құрылымдық бөлімшелерінде Компанияның және ЕҰ-ның құрылымдық бөлімшелерінің басшылары жүзеге асырады, олар басшылық ететін бөлімшеде және ЕҰ-да жұмысты дұрыс ұйымдастыруға, жоспарлы іс-шараларды орындауға, мемлекеттік бақылаушы және басқа тексеруші органдардың ұйғарымдарын орындауға, ҚҚ саласындағы заңнаманы бұзғаны үшін жауапты болады.

25. ҚҚ мәселелері бойынша функционалдық міндеттер, Компанияның және ЕҰ-ның құрылымдық бөлімшесінің әрбір қызметкерінің құқықтары мен жауапкершілігі лауазымдық нұсқаулықта, сондай-ақ Компанияның және ЕҰ-ның жергілікті актілерінде қамтылады, олармен Компанияның және ЕҰ-ның қызметкерлері танысуы тиіс.

26. Қауіпсіздік мәдениетіне қол жеткізудің жалғыз жолы - барлық басшылардың өздері үшін және қол астындағылар үшін жеке жауапкершілікті қабылдауы, технологиялық міндеттерді орындау кезінде қызметкерлерді тәуекелге бағытталған тәсілдерге тарту.

27. ҚҚ саласындағы іс-шараларды (оның ішінде-түзетуші және ескертуші) әзірлеу, уақтылы түзету, өзектендіру және орындау, сондай-ақ қызмет түрлері бойынша ҚҚ көрсеткіштерін жинау және талдауды ұсыну үшін жауапкершілік басқарудың барлық деңгейлеріндегі процестердің иелеріне жүктеледі.

|                                                                                                                                                        |                   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамында және оның еншілес ұйымдарында қозғалыс қауіпсіздігін басқару жүйесі жөніндегі басшылық |                   |
| 1.0. редакциясы                                                                                                                                        | 21 беттің 10 беті |

## 6. Жоспарлау

28. ҚҚ қамтамасыз ету және жақсарту мақсатында ҚҚ бойынша Компанияның негізгі мақсаттары мен міндеттері айқындалады, оларды іске асыру үшін мынадай іс-қимылдарды қамтитын іс-шаралар қалыптастырылады:

ҚҚ нысаналы деңгейін қамтамасыз ету жөніндегі бағдарламалар мен іс-қимыл жоспарларын айқындау;

ҚҚ-ның мақсатты деңгейіне және олардың көздеріне қол жеткізу үшін қажетті ресурстарды айқындау, сондай-ақ осы ресурстарды процестер бойынша бөлу.

29. ҚҚ бойынша іс-шараларды жоспарлау Компаниядағы және оның ЕҰ-дағы жоспарлаудың жалпы циклімен тығыз байланысты және Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінің, халықаралық келісімдердің, халықаралық стандарттардың, Компанияның және оның ЕҰ-сының ҚҚ саласындағы қызметін регламенттейтін стандарттар мен нормалардың талаптары және Компаниямен оның еңбек ұжымы арасында жасалатын ұжымдық шарттың сақталуын қамтамасыз ету қажеттілігін ескереді.

30. Компания тобының ҚҚ мәселелерінде жоспарлау келесі кезеңдерді қамтиды:

ҚҚ-ға теріс әсер ететін қауіптерді, аспектілерді және тәуекелдерді сәйкестендіру және мүмкіндіктерді айқындау;

стратегиялық мақсаттарды, ҚҚ көрсеткіштерін қалыптастыру және оларды басқарудың барлық деңгейлеріне каскадтау;

жоспарларды қалыптастыру, тікелей орындаушыларды анықтау және оларға жоспарларды жеткізу.

31. Жоспарлау, ең алдымен, Компанияның ҚҚ саласындағы стратегиялық міндеттерін іске асыруға бағытталуы керек.

32. Ресурстарды (қаржылық) қалыптастыру мен бөлудің басымдығы ҚҚ белгіленген нысаналы көрсеткіштеріне қол жеткізу қажеттілігін негізге ала отырып, сондай-ақ тәуекелдерді, аспектілерді және әсер ететін факторларды бағалау, мүмкіндіктерді айқындау нәтижелерін ескере отырып, жүзеге асырылады. Бірінші кезекте қаржыландыруға ҚҚ тәуекелдерін факторлық талдау нәтижелері бойынша, ҚҚ бұзушылықтарына сыни аспектілерді және алғышарттардың туындау тәуекелдерін төмендетуге бағытталған іс-шаралар жатады.

33. ҚҚ қамтамасыз етуге бағытталған жобаларды бюджеттерден және іс-шаралар жоспарларынан шығаруға және/немесе іске асыруды неғұрлым кеш мерзімге ауыстыруға тыйым салынады, бұған мынадай жағдайлар қосылмайды:

1) жаңа техниканы немесе технологияларды енгізуге байланысты олардың өзекті еместігі объективті түрде дәлелденген жағдайда;

2) өзге де шараларды іске асыру есебінен ҚҚ бұзылуының туындау тәуекеліне олардың әсері айтарлықтай төмендеген жағдайда;

|                                                                                                                                                        |                   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамында және оның еншілес ұйымдарында қозғалыс қауіпсіздігін басқару жүйесі жөніндегі басшылық |                   |
| 1.0. редакциясы                                                                                                                                        | 21 беттің 11 беті |

3) НҚА және (немесе) НТҚ талаптарына тиісті өзгерістер енгізілген жағдайда;

34. Жоспарлау нәтижелері жобалар, бағдарламалар, іс - шаралар мен сатып алу жоспарлары, бюджеттер, кестелер, бұйрықтар мен хаттамалар, нормалар мен нормативтер және т.б. түрінде көрсетіледі.

35. ҚҚ-ны қамтамасыз етуге бағытталған қызметтің барлық түрлері бойынша іс-шаралар жоспарлары оларды орындаудың нақты мерзімдерін, жауапты орындаушыларды және аяқтау нысанын көрсете отырып, шаралар тізбесінен қалыптастырылады. Іс-шаралар жоспарларына орындалу мерзімі «тұрақты» деп айқындалатын шаралар енгізілмейді. Тұрақты негізде қабылданатын мұндай шаралар Компанияның және ЕҰ-ның құрылымдық бөлімшелері туралы ережелерде, лауазымдық нұсқаулықтарда, нормативтік техникалық құжаттарда және т.б. көрсетіледі.

36. Процестердің иелері орындаушыларды, сондай-ақ жоспарлардың орындалуын бақылауға жауапты адамдарды, олардың іске асырылу кезеңділігін және аяқталу нысанын анықтайды. Материалдық түрде тіркелген барлық жоспарлар тікелей орындаушыларға, осы жоспарларды іске асырудың басқа қатысушыларына және мүдделі тараптарға, «ҚТЖ» ҰК» АҚ компаниялар тобының ішінде де, сондай-ақ Компанияның тиісті жергілікті актілерінде айқындалған тәртіппен одан тыс жерлерде де жеткізілуге тиіс.

37. Процестердің иелері тиісті басқару деңгейінде ҚҚ-ның мақсатты деңгейіне қол жеткізу (қамтамасыз ету) үшін іс-шараларды жоспарлаудың уақтылығы мен сапасын қамтамасыз етеді.

38. Компанияда және ЕҰ-да ҚҚ саласындағы процестерді жүзеге асыру және басқару үшін рәсімдер белгіленген және өлшемшарттар айқындалған, олардың болмауы Компанияның саясатынан, мақсаттары мен міндеттерінен ауытқуға әкеп соғуы мүмкін, ҚҚ-ға ықтимал қатер мен елеулі әсер ететін өндірістік тәуекелдер айқындалған.

39. ҚҚ операцияларын басқару процесі мақсаттарды анықтау, оларға қол жеткізу талаптарын белгілеу, қызметтің нәтижелілігін талдау және ҚҚ мақсатты деңгейіне жету және оны жақсарту үшін басқару әрекеттерін жүзеге асыру бойынша шаралар жиынтығымен жүзеге асырылады.

40. Операциялар мен тәуекелдерді басқару рәсімдері ҚҚ саласындағы ҚР нормативтік құқықтық актілеріне, Компанияның, ЕҰ-ның жергілікті актілеріне сәйкес реттеледі және жүзеге асырылады.

## **7. Қозғалыс қауіпсіздігі саласындағы мақсаттарды қалыптастыру**

41. Компаниядағы негізгі мақсат - ҚҚ деңгейін қамтамасыз ету және арттыру, негізгі мақсатқа мыналар кіреді:

адамдардың өмірі мен денсаулығының сақталуын қамтамасыз ету;

|                                                                                                                                                        |                   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамында және оның еншілес ұйымдарында қозғалыс қауіпсіздігін басқару жүйесі жөніндегі басшылық |                   |
| 1.0. редакциясы                                                                                                                                        | 21 беттің 12 беті |

жүктердің, жылжымалы құрамның, инфрақұрылым объектілерінің сақталуын қамтамасыз ету;

қозғалыс қауіпсіздігінің берілген деңгейін қамтамасыз ету;

ҚҚБ салдарын азайту.

Осы мақсатты іске асыру үшін келесі бағыттар бойынша жұмыстар жүргізілуде:

қозғалыс қауіпсіздігі саласындағы тәуекелдерді басқару жүйесін дамыту;

қозғалыс қауіпсіздігінің оң мәдениетін қалыптастыру;

тасымалдау процесінің қауіпсіздігі мен сенімділігін қамтамасыз етудің техникалық-технологиялық базасын дамыту;

ҚҚБ тексеру рәсімдерін және авариялық-қалпына келтіру бөлімшелерінің қызметін жетілдіру.

Компанияның және ЕҰ құрылымдық бөлімшелері ҚҚ саласында мақсаттар мен міндеттерді әзірлейді, тәуекелдерді жою, ҚҚ деңгейін қалпында ұстау және дамыту бойынша жоспарларды әзірлейді. Мақсаттар мен жоспарларды әзірлеу кезінде мыналар ескеріледі:

Компания саясатына сәйкестігі;

Компанияның даму стратегиясына сәйкестігі;

қауіптерді сәйкестендіру, қауіптерді бағалау және бақылау нәтижелері; заңнамалық және нормативтік талаптар;

ҚҚ саласындағы Компания мен ЕҰ қызметінің нәтижелілігін талдау нәтижелері;

бөлімшелердің және ЕҰ-ның қаржылық және өндірістік мүмкіндіктері; ресурстарға қажеттілік;

заңнамалық және нормативтік талаптарға сәйкессіздіктерді талдау;

ҚҚ саласындағы бизнес-процестер мен құрылымдарды жетілдіру жөніндегі міндеттер;

мүдделі тараптар мен қызметкерлердің ұсыныстары.

42. ҚҚ көрсеткіштерін қалыптастыру белгіленген тәртіппен жүзеге асырылады, қалыптастыру мәні өлшенетін және қол жеткізуге тиіс ҚҚ нысаналы көрсеткіштері болып табылады.

43. Басқарудың желілік деңгейінің нысаналы көрсеткіштері ЦРБ-мен келісіледі және оны желілік деңгей бөлімшесіне жетекшілік ететін Компания басшысы бекітеді.

44. Басқарудың өңірлік деңгейіне арналған мақсатты көрсеткіштерді процестің иесі желілік басқару деңгейінде бекітеді.

Тораптық басқаруға арналған мақсатты көрсеткіштерді процестің иесі өңірлік басқару деңгейінде бекітеді.

45. ҚҚ бойынша нысаналы көрсеткіштерді өзектендіру үшін оларға қол жеткізу дәрежесі де, Қазақстан Республикасының заңнамасында қойылатын талаптар да негіз болуы мүмкін.

|                                                                                                                                                        |                   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамында және оның еншілес ұйымдарында қозғалыс қауіпсіздігін басқару жүйесі жөніндегі басшылық |                   |
| 1.0. редакциясы                                                                                                                                        | 21 беттің 13 беті |

46. Тиісті басқару деңгейіндегі процестердің иелері ҚҚ саласындағы мақсаттарды қалыптастыруды қамтамасыз етуге, оларды өзектендіруге, сондай-ақ қатысты құрылымдық бөлімшелер мен еншілес ұйымдарға мақсаттарды жеткізуге жауапты болып табылады.

47. Компанияның ҚҚ саласындағы мақсаттарын Компаниялар тобын басқару деңгейінде қалыптастыруға Басқарма Төрағасының бірінші орынбасары жауапты болып табылады.

48. ҚҚ саласындағы мақсаттарды басқарудың барлық деңгейлеріне каскадтауға және жеткізуге процестердің иелері жауапты болып табылады.

## 8. Ресурстар

49. Жоғары басшылық Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де талаптарына және Компанияның жергілікті актілеріне сәйкес ҚҚБЖ әзірлеу, жұмыс істеу және жақсарту үшін қажетті ресурстардың (адами, технологиялық, қаржылық және басқалар) қолжетімділігін қамтамасыз етеді.

## 9. Уәждеме

50. ҚҚ саласындағы қызметкерлерді ынталандыру Компаниядағы қауіпсіздік мәдениетін дамытудың тиімді құралы болып табылады және «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамында моральдық көтермелеу қағидаларымен, сондай-ақ ЕҰ жергілікті актілерімен реттеледі.

51. Компанияның және ЕҰ-ның әрбір өндірістік бөлімшесі өз қызметкерлерін ҚҚ бойынша үздік нәтижелері үшін (материалдық және материалдық емес) тұрақты түрде атап өтеді және жария түрде көтермелейді.

## 10. Құзыреттілік, оқыту және хабардарлық

52. Компания және ЕҰ Теміржол көлігі қызметкерлері лауазымдарының (кәсіптерінің) және оларға қойылатын біліктілік талаптарының тізбесіне, сондай-ақ уәкілетті орган бекіткен, кәсіптік стандарттармен бекітілген тиісті біліктілік анықтамалықтарына сәйкес персоналдың қажетті құзыреттілігін айқындайды.

53. Компанияның және ЕҰ-ның құрылымдық бөлімшелері кәсіптік дамытуды және оқытуды ұйымдастыру тәртібін айқындайтын Компанияның жергілікті актілеріне сәйкес жұмыскерлерді кәсіптік оқытуды, қайта даярлауды, олардың біліктілігін арттыруды және кәсіптік даму мен оқытудың мониторингін қамтамасыз етеді.

54. Персоналдың біліктілігі, біліктілікті арттыру курстарын, семинарларды, тренингтерді, тағылымдамаларды, ғылыми-практикалық конференцияларды, симпозиумдарды, көрмелерді, форумдарды өткізу есебінен қамтамасыз етіледі.

|                                                                                                                                                        |                   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамында және оның еншілес ұйымдарында қозғалыс қауіпсіздігін басқару жүйесі жөніндегі басшылық |                   |
| 1.0. редакциясы                                                                                                                                        | 21 беттің 14 беті |

55. Компания және ЕҰ қызметкерлерінің кәсіби білімдерін тереңдету, жұмыстың тиімділігі мен сапасын, еңбек өнімділігін арттыру, ҚҚ талаптарын сақтау мақсатында өндірістен қол үзбей өндірістік оқытуды ұйымдастыруды және өткізуді анықтайтын Компанияның жергілікті актілеріне сәйкес техникалық сабақтар жүргізіледі.

56. Қызметкерлерді ҚҚ мәселелері бойынша оқыту, нұсқау беру, білімдерін тексеру, кәсіптік даярлау, қайта даярлау ҚР нормативтік құқықтық актілерінің және Компания мен ЕҰ-ның жергілікті актілерінің талаптарына сәйкес жүргізіледі.

57. Компанияның және оның ЕҰ қызметкерлерінің хабардарлығы «Ең алдымен поездар қозғалысының қауіпсіздігі» интернет порталы арқылы қамтамасыз етіледі, ол қауіпсіздік мәдениетін дамыту және ҚҚБ-ға нөлдік төзімділік мәселелерін әлеуметтендіру үшін толыққанды ашық коммуникациялық алаңша болып табылады.

## **11. Коммуникация**

58. ҚҚБЖ-ның жұмыс істеуі шеңберінде Компания, оның құрылымдық бөлімшелері және ЕҰ бір-бірімен, сондай-ақ тасымалдау процесіне өзге де қатысушыларымен, уәкілетті органдармен, жұртшылықпен, басқа елдердің теміржол әкімшіліктерімен, халықаралық ұйымдармен және басқалармен өзара іс-әрекет жасайды.

59. Коммуникациялар хат алмасу, тікелей байланыстар, кеңестер, жарияланымдар, электронды арналар, телефон құралдары және басқа да байланыс құралдары арқылы қағаз түрінде де, электрондық тасығыштарда да жүзеге асырылады.

60. ҚҚ мәселелері бойынша кері байланыс көрсетілген арналар арқылы да, Компанияның сайтында көрсетілген сенім телефондары арқылы да және Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін өзге де тәсілдермен жүзеге асырылуы мүмкін.

61. ҚҚ мәселелері бойынша жекелеген ақпараттық материалдар мен құжаттар Компанияның «Ең алдымен қауіпсіздік» корпоративтік ақпараттық порталында орналастырылады және олардың өзектілігіне қарай жаңартылады. ҚҚБ туралы ақпараттың дер кезінде орналастырылуы және жаңартылуы, оның толықтығы және шүбәсіздігі үшін жауапкершілік процестер иесіне жүктеледі.

## **12. Құжатталған ақпарат**

62. Компанияның және ЕҰ-ның құжатталған ҚҚБЖ ақпараты мыналарды қамтиды: сыртқы құжаттама (заңнама, қаулылар, нормативтік-құқықтық актілер, нормативтік-техникалық құжаттар) және ішкі құжаттама (Саясат, басшылық, стандарттар, сондай-ақ олардың жекелеген ережелерін толықтыратын немесе нақтылайтын құжаттар: қағидалар, нұсқаулықтар мен

|                                                                                                                                                        |                   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамында және оның еншілес ұйымдарында қозғалыс қауіпсіздігін басқару жүйесі жөніндегі басшылық |                   |
| 1.0. редакциясы                                                                                                                                        | 21 беттің 15 беті |

әдістемелер, нормативтік-техникалық және ұйымдастырушылық құжаттама және Компанияның, ЕҰ-ның өзге де жергілікті актілері, алқалы органдардың, оның ішінде жұмыс топтарының Қазақстан Республикасының ҚҚ саласындағы нормативтік құқықтық актілерінің талаптарын орындауға бағытталған құжаттары);

сыртқы және ішкі жазбалар.

63. Құжатталған ақпаратты басқару тәсілдері, оның ішінде жазбаларды басқаруға қойылатын талаптар Компанияның жекелеген жергілікті актілерімен бекітілетін «ҚТЖ» ҰК» АҚ-тың Құжаттаманы басқару қағидаларымен және «ҚТЖ» ҰК» АҚ-тың Құжаттау қағидаларымен айқындалған. Сондай-ақ жазбалардың түрлері Қазақстан Республикасының ҚҚ саласындағы сыртқы нормативтік және заңнамалық актілерімен анықталған.

64. ҚҚБЖ-ның құжатталған ақпарат жүйесіне, сондай-ақ нақты күндегі (кезеңдегі) жағдайды көрсететін құжаттар кіреді, мысалы:

ҚҚБ оқиғалары туралы хабарламалар, оларды тексеру нәтижелері және оқиғалардан алынған сабақтар;

бұйрықтар, жеделхаттар, хаттар, қызметтік хаттар, өкімдер, тапсырмалар, нұсқаулар;

ҚҚ мәселелері бойынша жедел де, мерзімді де әртүрлі есептер, атап айтқанда тексерулер бойынша есептер, аудиторлық есептер;

процестер иелерінің ҚҚ саласындағы бағдарламалары мен іс-шаралар жоспарлары (оның ішінде түзету және алдын алу шаралары);

сәйкессіздіктер, бұзушылықтар, түзету және алдын алу іс-әрекеттері бойынша жазбалар, актілер, ұйғарымдар;

сыртқы мүдделі тараптардың тіркелген өтініштері және оларға жауаптар; мониторинг және өлшеу деректері;

Компания басшылығы тарапынан ҚҚБЖ жұмысын талдау нәтижелері.

65. Компанияда және ЕҰ-да ҚҚ талаптары сипатталған НТҚ (технологиялық процестер, технологиялық карталар, схемалар және т.б.) әзірленеді.

66. Тиісті құжаттар заңнама талаптары, мүдделі тараптардың талаптары өзгерген, процестер өзгерген немесе жаңа процестер, технологиялар енгізілген жағдайда, өзектілендірілуі мүмкін.

## 13. Қызметі

### 13.1 Заңнамалық және нормативтік талаптар

67. Ұлттық және халықаралық стандарттарды, ҚР-ның НТҚ-сын, НҚА-сын сәйкестендіру рәсімі Компанияның және ЕҰ-ның жекелеген жергілікті актілерімен реттеледі.

|                                                                                                                                                        |                   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамында және оның еншілес ұйымдарында қозғалыс қауіпсіздігін басқару жүйесі жөніндегі басшылық |                   |
| 1.0. редакциясы                                                                                                                                        | 21 беттің 16 беті |

68. ҚҚ саласындағы заңнамалық және нормативтік сипаттағы талаптардың тізбесі ҚҚ саласындағы нормативтік талаптардың тізілімі (бұдан әрі - тізілім) түрінде ресімделеді.

69. Тізілімді өзектендіру тиісті құжаттарға өзгерістер мен толықтырулар енгізуге, жойылуға қоюға және тізілімде көрсетілген құжаттардың жаңа редакциясын бекітуге қарай жүргізіледі, бірақ жылына кемінде бір рет.

70. Процестердің иелері құжаттаманы, техпроцестерді және ішкі рәсімдерді әзірлеу, енгізу және өзекті жағдайда ұстау кезінде заңнамалық, нормативтік талаптар мен «ҚТЖ» ҰК» АҚ компаниялар тобының ішінде белгіленген талаптарды ескереді.

71. Желілік деңгейдегі құрылымдық бөлімшелер, ЕҰ ҚҚ саласындағы заңнамалық және нормативтік сипаттағы талаптардың, Компанияның, ЕҰ-ның, құрылымдық бөлімшелерінің жергілікті актілерінің тізбесін қамтитын Тізілім әзірлейді және Тізілім мен ондағы өзгерістерді қатысы бар қызметкерлердің назарына жеткізеді.

72. Компания тобын басқару деңгейінде Тізілімді әзірлеуді және өзектендіруді және осы Тізілімді және ондағы өзгерістерді құрылымдық бөлімшелерге және ЕҰ-ға жеткізуді ЦРБ жүзеге асырады.

### **13.2 Төтенше жағдайға дайын болу және жауап қату**

73. Авариялық жағдайлардың алдын алу және оларды жою жүйесін басқару Компанияның жекелеген жергілікті актісімен бекітілетін «ҚТЖ» ҰК» АҚ-та және оның ЕҰ-ларында төтенше жағдайлардың алдын алу және оларды жою» стандартының талаптарына сәйкес жүзеге асырылады.

74. ҚҚБ анықтаған қызметкерлер қозғалыс қауіпсіздігін бұзушылықтарды Компанияның жекелеген жергілікті актісімен бекітілген «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамында және оның еншілес ұйымдарында қозғалыс қауіпсіздігін бұзушылықтардың түпкі себептерін айқындай отырып, қозғалыс қауіпсіздігін бұзушылықтарды тексеру қағидаларына сәйкес диспетчерге немесе тікелей басшыға дереу хабарлайды.

75. Құрылымдық бөлімшелер және ЕҰ жол берілген қауіпсіздік бұзушылықтары туралы теміржол көлігіндегі қауіпсіздік саласындағы уәкілетті органды оқиға болған кезден бастап бір тәуліктен кешіктірмей, ал поездар мен жылжымалы құрамның соқтығысуы, рельстен шығуы жағдайларында бір сағаттан кешіктірмей жедел тәртіппен хабардар етеді. Сондай-ақ, бұл ақпарат Компанияның жеке жергілікті актісімен бекітілген ақпараттандыру схемасына сәйкес жетекшілік ететін бөлімшеге ұсынылады.

76. Авариялық жағдайлардың салдарларын жою Компанияның жекелеген жергілікті актілерімен бекітілетін «ҚТЖ» ҰК» АҚ-та және оның еншілес ұйымдарында төтенше жағдайлардың алдын алу және жою жөніндегі Стандарттың талаптарына сәйкес жүзеге асырылады.

|                                                                                                                                                        |                   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамында және оның еншілес ұйымдарында қозғалыс қауіпсіздігін басқару жүйесі жөніндегі басшылық |                   |
| 1.0. редакциясы                                                                                                                                        | 21 беттің 17 беті |

## **14. Орындауды бағалау**

### **14.1 Мониторинг, талдау және бағалау**

77. Компанияны және ЕҰ-ны басқарудың барлық деңгейлерінде ҚҚ жай-күйіне мониторинг, талдау және бағалауды жүзеге асыру үшін ақпаратты есепке алу және жинау, мәліметтерді қорыту және Компания мен ЕҰ басшылығына есептерді ұсыну жүргізіледі.

78. Талдау Компанияда және ЕҰ-да Компанияның жекелеген жергілікті актісімен бекітілген «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамының құрылымдық бөлімшелерінде және оның еншілес ұйымдарында поездар қозғалысы қауіпсіздігінің тәуекелдеріне факторлық талдау жүргізу жөніндегі әдістемелік ұсынымдарға сәйкес жүргізіледі.

79. ҚҚ мониторингінің негізгі қағидаттары ҚР НҚА, Компанияның, ЕҰ-ның жергілікті актілері талаптарының сақталуын, ҚҚ саласында іс-шаралардың орындалуын қамтамасыз етумен іске асырылады.

80. ҚҚБ жағдайларын есепке алу және олар туралы хабарлау Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінде және Компанияның және ЕҰ-ның жергілікті актілерінде белгіленген нысандар бойынша ұсынылады.

81. Белгіленген мерзімдерде Компанияның өңірлік, тораптық деңгейлерінің бөлімшелері белгіленген нысандағы есептерді уәкілетті мемлекеттік органның аумақтық бөлімшелеріне, өңірлік, желілік басқару деңгейлерінің басшылығына, сондай-ақ ҚР НҚА талаптарына және Компанияның жергілікті актілеріне сәйкес Компания тобының басқару деңгейіне ұсынады.

82. Есеп материалдары Компания тобын басқару деңгейіндегі басшыға тоқсан сайын процесс иесі қызметінің түріне байланысты есептік тоқсаннан кейінгі айдың 10-күніне дейін ұсынылады.

83. Жартыжылдық және жыл қорытындылары бойынша желілік басқару деңгейі процестері иелерінің есептері, есепті кезеңде атқарылған жұмыс туралы, оның ішінде мынадай мәселелер бойынша ақпараттық материалдарды қамтиды:

- 1) ҚҚ бойынша жоспарланған іс-шараларды орындау;
- 2) шаруашылықтың жаппай кәсіп кадрларымен жасақталуы;
- 3) персоналмен техникалық оқуды ұйымдастыру және өткізу, техникалық кабинеттермен қамтамасыз ету, оларды жарақтандыру;
- 4) ҚҚ мәселелері бойынша норма шығармашылық қызмет;
- 5) жеткізушілермен/мердігерлермен тауарлардың, жұмыстардың және қызметтердің (жөндеу, техникалық қызмет көрсету, сервистік қызмет көрсету, күтіп ұстау, жеткізілетін материалдар мен қосалқы бөлшектердің сапасы және т. б.) сапасын қамтамасыз ету бойынша жұмысты ұйымдастыру;
- 6) процесс иесі қызметінің түріне байланысты вагон, локомотив паркінің, инфрақұрылым объектілерінің сақталуын қамтамасыз ету;

|                                                                                                                                                        |                   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамында және оның еншілес ұйымдарында қозғалыс қауіпсіздігін басқару жүйесі жөніндегі басшылық |                   |
| 1.0. редакциясы                                                                                                                                        | 21 беттің 18 беті |

7) техникалық құралдармен және арнайы техникамен жарақтандыру, техникалық құралдар мен арнайы техниканың жұмысын, оларды күтіп-ұстауды талдау;

8) ҚҚ саласына жаңа техника мен технологияларды (оның ішінде шаруашылық жүргізудің жаңа әдістерін) енгізудің қорытындылары;

9) ҚҚ жобалары бойынша инвестициялық бюджеттердің атқарылуы;

10) процесс иесі қызметінің түріне байланысты бөгде адамдардың белгіленбеген жерлерде магистральдық және станциялық жолдарға шығуын болдырмауға бағытталған қауіптілігі жоғары аймақтарды қоршау жөніндегі ұйымдастыру шаралары.

## **14.2 Сәйкестікті бағалау**

84. Компанияда және ЕҰ-да ҚҚ саласындағы Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын және басқа да нормативтік талаптардың сақталуын бағалау жүзеге асырылады.

85. Жыл сайын Компанияны және ЕҰ-ны басқарудың барлық деңгейлерінде Тізілімге сәйкес ҚР нормативтік құқықтық актілері мен Компанияның жергілікті актілері талаптарының сақталуын бағалау жүзеге асырылады.

ҚҚ саласында Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінің талаптарын сақтау бойынша бағалау қорытындылары Компания және ЕҰ басшылығының ҚҚ жағдайына талдау жүргізу үшін кіріс деректері болып табылады.

86. ҚҚ саласындағы заңнамалық және нормативтік сипаттағы талаптардың тізбесі осы Басшылықтың 13-бөліміне сәйкес қалыптастырылады және өзектендіріледі.

## **15. Аудиттер, ревизиялар және тексерулер**

87. ҚҚ басқару жүйесінің аудиттері Компанияның және ЕҰ бөлімшелерінде жүргізіледі және сыртқы және ішкі болып бөлінеді.

88. ҚҚ саласындағы сыртқы аудитті уәкілетті органның тиісті актісімен бекітілген Теміржол көлігіндегі қауіпсіздік қағидаларында айқындалған тәртіппен уәкілетті орган жүзеге асырады.

89. Компанияның жеке жергілікті актісімен бекітілген «ҚТЖ» ҰК» АҚ-тың компаниялар тобында ішкі аудитті жоспарлау және жүргізу қағидасына сәйкес Компанияда және ЕҰ-да басқару жүйесінің мерзімді аудиті, оның ішінде ҚҚБЖ аудиті жүргізіледі.

90. ҚҚБЖ ішкі аудиті, ҚҚБЖ жұмыс жағдайында және нәтижелі екендігі туралы куәлік алу үшін Компания тобының құрылымдық бөлімшелерінің қызметін мерзімді тексеруді білдіреді.

|                                                                                                                                                        |                   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамында және оның еншілес ұйымдарында қозғалыс қауіпсіздігін басқару жүйесі жөніндегі басшылық |                   |
| 1.0. редакциясы                                                                                                                                        | 21 беттің 19 беті |

91. Компанияда және ЕҰ-да қозғалыс қауіпсіздігін басқару жүйесінің тиімділігін бағалау мақсатында Компанияның жеке жергілікті актісімен бекітілген «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамында және оның еншілес ұйымдарында қозғалыс қауіпсіздігін тексеруді жүргізу қағидаларына сәйкес ҚҚ жай-күйіне ревизиялар және тексерулер жүргізіледі.

## **16. Үнемі жақсарту**

92. ҚҚБЖ жақсарту, оның ішінде алдын алу және түзету әрекеттерін көздейтін және нәтижелері ҚҚ деңгейін жоғарылату арқылы көрінетін басқару әсерлері арқылы жүргізілетін тұрақты жұмыс.

93. Компания ҚҚ процестерінің тиімділігіне жүйелі бағалау жүргізеді, осы салаларда түзету іс-шараларын әзірлеу және іске асыру үшін мүмкін болатын жақсарту салаларын іздейді.

94. ҚҚБЖ-ны ұйымдастыруды қайта қарау туралы шешімді Компания басшылығы оның жұмысын талдау нәтижелері бойынша қабылдайды. ҚҚБЖ жақсартудың нәтижесі оның элементтерін (мақсаттар, міндеттер, құрылым, өкілеттіктер мен жауапкершілікті бөлу, бөлінген ресурстар, рәсімдер және т.б.) түзету болуы мүмкін.

## **17. Сәйкессіздіктер және түзету әрекеттері**

95. ҚҚБ-ның бірінші себебін анықтауды қамтамасыз ету, сол арқылы олардың қайта пайда болуын болдырмау мақсатында басшылар ҚҚ саласындағы Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілеріне, нормативтік-техникалық құжаттамаға және Компанияның жергілікті актілеріне сәйкес барлық деңгейлерде және барлық бөлімшелерде ҚҚБ-ны анықтау мен тексерудің тиімді процесін ұйымдастырады.

96. «ҚТЖ» ҰК» АҚ компаниялар тобының құрылымдық бөлімшелерінің қызметіндегі сәйкессіздіктер ұсыныстардан, шағымдардан, мүдделі тараптардың пікірлерінен немесе шағымдарынан белгілі болған барлық сәйкессіздіктерді және (немесе) ұсынымдарды қоса алғанда, ішкі немесе сыртқы аудиттерді, тексерулерді, ревизияларды жүргізу барысында, қызметті жүзеге асыру кезінде, сондай-ақ мақсаттарға қол жеткізуді талдау мен бағалауды, құрылымдық бөлімшелер жоспарларының орындалуын және Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің, халықаралық стандарттардың және (немесе) «ҚТЖ» ҰК» АҚ жергілікті актілерінің талаптарын орындау кезінде анықталуы мүмкін.

97. ҚҚ бойынша мемлекеттік және ішкі бақылау нәтижелері бойынша Компанияның жеке жергілікті актісімен бекітілетін «ҚТЖ» ҰК» АҚ-пен оның еншілес ұйымдарында сәйкессіздіктерді, ұсынымдарды басқару және

|                                                                                                                                                        |                   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамында және оның еншілес ұйымдарында қозғалыс қауіпсіздігін басқару жүйесі жөніндегі басшылық |                   |
| 1.0. редакциясы                                                                                                                                        | 21 беттің 20 беті |

түзетулерді, түзету іс-қимылдарын жүзеге асыру қағидаларының талаптарына сәйкес түзету іс-шаралары жүргізіледі.

Түзету әрекеттері келесі нәтижелер бойынша жасалуы мүмкін:

мүдделі тараптардан келіп түскен ақпаратты талдау;

құрылымдық бөлімшелердің басшылары және «ҚТЖ» ҰК» АҚ, ЕҰ басшылығы тарапынан бизнес-үдерістердің жұмыс істеу тиімділігін талдау және бағалау;

процесс қызметінің мониторингі және қызмет нәтижелерін өлшеу;

сәйкес келмейтін өнімді немесе қызметті анықтау (өнімді жеткізгеннен кейін, қызмет көрсету барысында немесе одан кейін);

Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің, «ҚТЖ» ҰК» АҚ, ЕҰ жергілікті актілерінің, сондай-ақ менеджмент жүйелерінің халықаралық стандарттарының, мемлекетаралық және ұлттық стандарттардың, техникалық регламенттердің талаптарын орындауды талдау және бағалау.

Компанияда және ЕҰ-да сәйкессіздіктерді басқару Компанияның жеке актісімен бекітілетін «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамында сәйкессіздіктерді және ұсынымдарды басқару және түзетулерді, түзету іс-қимылдарын жүзеге асыру қағидаларына сәйкес жүзеге асырылады.

## 18. Нәтижелілікті талдау

98. Жоғары басшылықпен ҚҚБЖ-ға талдау келесі мақсаттарда жүргізіледі:

ҚҚБЖ өзектілігін, қолданылуы мен тиімділігін бағалау және оны жақсарту (жетілдіру) үшін қажетті түзету және алдын алу іс-қимылдарын айқындау;

Компанияның ҚҚ саласындағы саясатын, стратегиялық мақсаттарын қоса алғандағы, ҚҚБЖ-ны өзгерту қажеттілігін бағалау.

99. ҚҚБЖ жұмысын талдау және Компания басшылығы үшін тиісті ақпаратты дайындауда келесілер негізгі деректер болып табылады:

алдыңғы талдау нәтижелері бойынша әрекеттердің мәртебесі;

ҚҚБЖ-ға қатысты ішкі және сыртқы мәселелердегі өзгерістер;

мүдделі тараптардың қажеттіліктері мен үміттері;

елеулі тәуекелдер мен мүмкіндіктер;

ішкі және сыртқы аудиттің, ревизиялар мен тексерулердің қорытындылары;

заңнамалық және басқа да қолданылатын талаптарға сәйкестікті бағалау нәтижелері;

ішкі есептілік;

ҚҚ-ның мақсатты және жоспарлы көрсеткіштерінің орындалуын талдау;

ҚҚ бойынша барлық тіркелетін деректер;

тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқаруға бағытталған іс-шаралардың іске асырылуы туралы ақпарат;

тәуекелдерді басқару бойынша есептер;

|                                                                                                                                                        |                   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамында және оның еншілес ұйымдарында қозғалыс қауіпсіздігін басқару жүйесі жөніндегі басшылық |                   |
| 1.0. редакциясы                                                                                                                                        | 21 беттің 21 беті |

жүзеге асырылатын қызметке қолданылатын заңнамалық талаптарды және басқа да талаптарды қоса алғанда, сыртқы жағдайлар;

шағымдарды қоса алғанда, сыртқы мүдделі тараптардан түсетін ақпарат; жақсарту мүмкіндіктері туралы ақпарат.

100. ҚҚ жай-күйін талдау нәтижелері үнемі жетілдіруге негіз болады және мыналарды қамтиды:

ҚҚБЖ-ның жұмысқа жарамдылығы, тиімділігі туралы қорытындылар;

ҚҚ саласындағы қызмет көрсеткіштері;

қызмет пен ресурстарды жоспарлау және түзету;

ҚҚ көрсеткіштерін үнемі жақсартуға бағытталған басқарушы әрекеттерді қолдану.

101. ҚҚБЖ тиімділігі туралы есеп:

1) Компания тобының басқару деңгейінде – өзі белгілеген кезеңділікпен Компанияның Директорлар кеңесінде тыңдалады;

2) желілік басқару деңгейінде:

ай сайын - жеке кесте бойынша желілік деңгейдегі Компания және ЕҰ басшыларының селекторлық кеңесінде тыңдалады;

тоқсан сайын - Компания басшылығында немесе бұқаралық коммуникация құралдарын пайдалана отырып, процестер иелерінің есептерін тыңдау жөніндегі кеңестерде тыңдалады;

жеке кестелер бойынша - Басқарма Төрағасында тыңдалады.

3) басқарудың өңірлік және тораптық деңгейлері үшін есептіліктің кезеңділігі мен тәртібін жоғары тұрған басқару деңгейіндегі процестердің иелері белгілейді.

Тыңдалым қорытындыларын тыңдалған процесс иелері Компания тобының жетекшілік ететін бөлімшелерінің басшыларымен келісілгеннен кейін есепті қабылдаған адамның қолы қойылған хаттамалар түрінде ресімдейді.